

RAPPORT FRA FORSØK MED SEMIPELAGISKE TRÅLER OG
«WACO» SEMIPELAGISKE TRÅLDØRER ETTER KOLMULE OG TOBIS I
TIDSROMMET 3.5.—2.6.1972

Av *Vermund Dahl*

Toktbeskrivelse:

Til forsøkene ble brukt M/S «Feiebas», lengde 110 fot, bredde 24 fot, maskin 570 HK Caterp.

Formålet med forsøket var å prøve nye tråltypen og et sett nye tråldører som skulle forsøkes pelagisk og ved bunn. Båten var utstyrt med Simrad E. H. lodd og nettsonde med kabel.

Trålutstyret:

Til forsøkene hadde en anskaffet 2 tråler med høy åpning som var beregnet til å fiske langs bunn. Den ene noten var 490 masker i omkrets à 400 mm (2 460 masker i 40 mm) den andre var 1 200 masker i omkrets à 120 mm (1 800 masker i 40 mm).

Tråldørene var laget ved Turøy Mek. Verksted etter tegning av Vilhelm P. Vardøy, 5398 Tyrnevik, Sotra. Dørene er bueformet, og var 4,2 m i kvadrat. I bunnen av dørene var det brukt rør til sko. Dette røret kunne belastes med jern etter ønske. Dørene var laget av jern og i bunnen var lagt 70 kg stangjern. De var utstyrt med bøyle eller brakkert som kunne festes både for pelagisk og bunntråling. Bøylene ble brukt i det øverste feste som var bestemt for pelagisk fiske. Dette trekkpunktet ble benyttet både pelagisk og ved bunn, og ikke forandret på.

Resultat:

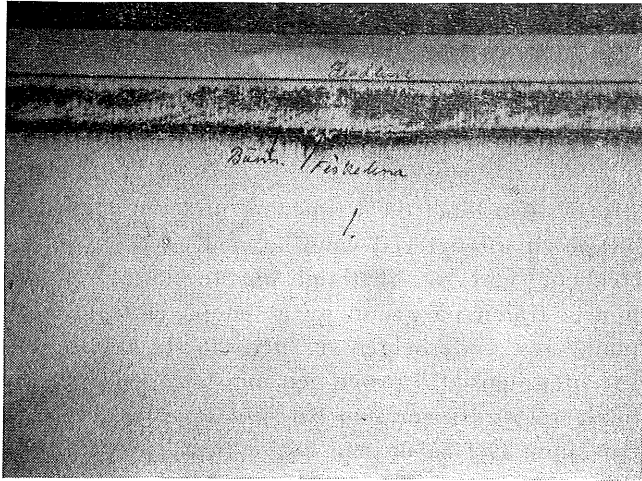
De pelagiske forsøkene ble foretatt ved Tampen og vest av Shetland for det vesentlige i nærheten av bunn. På grunn av dårlig vær og begrenset tid til disposisjon var det vanskelig å finne frem til gode registreringer. Det ble utført tråltrekk i dybder mellom 100 og 200 favner. Tråltrekkenes varighet var fra 1—3 timer, for det meste 1 time. Registreringene var som regel svake og av kort varighet. Vårt inntrykk under forsøkene var at utstyret virket meget tilfredsstillende, vertikalåpningen på den minste trålen var ca. 6 favner og på den største trålen 12 favner i pelagisk fiske. Brettene skar meget godt ut og de hadde en meget rolig og stabil gange. Wirelengden var 2 ganger dybden ved en tauchastighet av 2,5 knop. Ved jevn tauchastighet gikk trålene i jevn dybde. Det var mulig å holde trålen klar bunnen med ca. 1 favn mellom fotrop og bunn. Fangstene i hvert enkelt tråltrekk sto i forhold til registreringene. I ett av tråltrekkene var det bra regi-

strering. En tauet da 3 timer og under opphivingen ble posen sprengt ved vannflaten. De fleste av tråltrekkene vest av Shetland ble foretatt med den minste trålen på grunn av at en på et tidlig tidspunkt rev underbelgen av den største trålen. Det var liten hensikt å prøve den minste noten på eventuelle registreringer som sto spredt i større avstand fra bunn. Det så ut som begge tråltypene var best å regulere ved å bruke doble sviper fra dørene til noten. I overgangene fra noten til haneføttene var det stillbare kjettingløkker som en brukte å regulere med, alt etter ønske. Ved pelagiske forsøk tok en inn noe på underparten og ved bunntråling ble underparten forlenget. Begge trålene var utstyrt med 3 haneføtter på 30 favner, og under fotropen var det festet Sabb eller blyline, avstand ca. 10—15 cm. I overgang mellom trål og hanefot brukte en 30 kg kjetting på hver arm.

Trålforsøkene langs bunn begynte i norskerenna i dybder fra 120—160 favner. Fangsten bestod av kolmule eller (blåhvitting).

Dørene hadde i forveien virket meget bra pelagisk, en var derfor spent på hvordan de ville gå langs bunn. Wirelengden ble øket med 50 favner mer enn det som var nødvendig på samme dybde pelagisk. Registreringene var ujevne og ikke særlig gode. Med den største noten ble utført 10 tråltrekk, fangsten varierte fra 10—100 hl. De minste fangstene ble tatt om natten mens fisken var spredt pelagisk. Trålen hadde en vertikal høyde fra bunn på 10 favner. Noten ble prøvd med enkle og doble svip i lengder 50 og 70 favner. Det så ut som noten fisket best med 70 favner og doble sviper. Vårt inntrykk var da at de båtene som vi sammenlignet med i samme område fikk adskillig mindre. Denne forskjellen var størst når registreringen var noe fra bunnen. Bunnen bestod av leire og en trålte over både hard, halvhard og myk leire. Spredningen var svært konstant og ble målt til 60 og 65 meter mellom brettene ved bruk av 50 favner svip og til 70—75 m ved 70 favner svip. Registreringene på nettsonden var ofte ca. 5—6 favner fra bunn.

Med den minste noten ble det utført 4 tråltrekk langs bunn i norskerenna. Registreringene var ujevne. Fangsten ble 150 hl kolmule. Fra norskerenna flyttet en over til Vikingbanken hvor en fant gode regi-

□ Headline △ Bunn Fangst 100 hl.

stringer av tobis i dybder fra 45 til 54 favner. Det ble utført 6 tråltrekk med samme noten (Mong Trålen), samlet fangst 620 hl. På denne dybden ble brukt 300 m wire, spredningen var 70 m med 70 favner sviper. Det var ikke merker på tråldørene at de på noe tidspunkt under tråltrekkene hadde vært i bunnen hverken på inn- eller utsiden. Skoen eller røret var bare finpusset av sand på undersiden. Fangsten av tråltrekkene varierte med registreringene og var mellom 40 og 220 hl på 2 timers tråltrekk. Sammenlignet med andre trålere som kom til var resultatet vårt adskillig bedre.

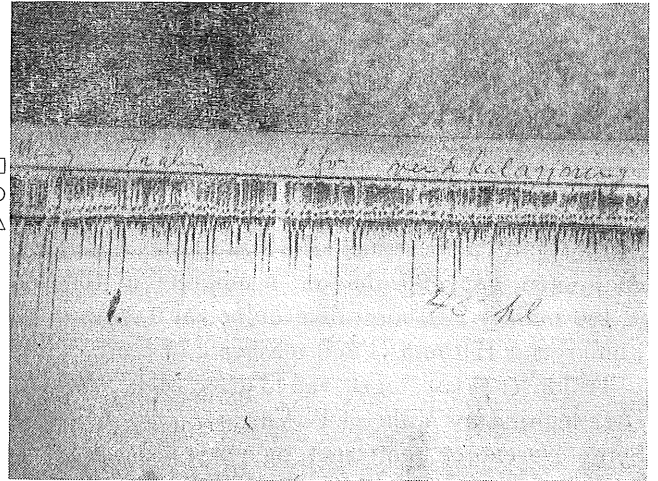
Det vises til utdrag av journal fra de forskjellige tråltrekk og foto fra nettsonde registrering.

Konklusjon:

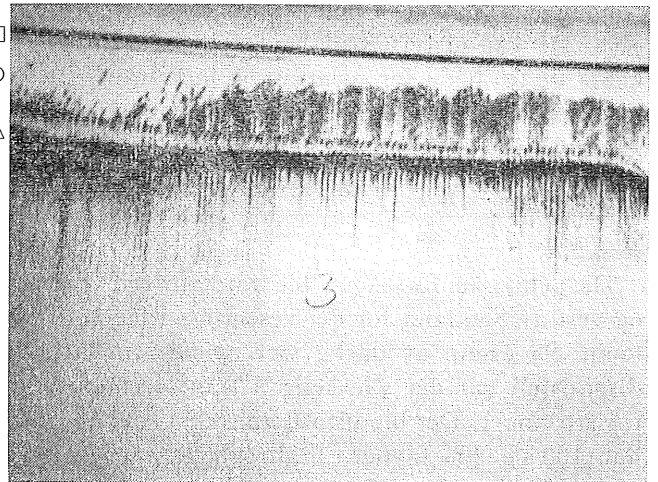
Tiden som ble brukt til forsøkene var meget kort. En stor del gikk med til å lete opp forekomstene. Hensikten var å prøve seg fram med semipelagisk trålutstyr. Resultatene på den korte tiden oversteg helst våre forventninger. Mulighetene til å bruke

samme redskapene og tråldørene både pelagisk og ved bunn synes å være oppnådd.

- Båter som har større maskinkraft og kan bruke større tråler skulle ha gode muligheter i fangst av kolmulen. På grunn av den korte tiden under forsøkene bør forsøkene fortsette senere til en får utprøvet både semipelagiske tråler og flytetråler med de samme tråldørene.

□ Headline ○ Fiskeline △ Bunn Fangst 45 hl.

□ Headline ○ Fiskeline △ Bunn

Journal over semipelagiske trålforsøk.

Nr.	Trål dybde	Wire lengde	Vertikal åpning	Svip lengde	Dør spred	Tauetid	Fangst Kolmule	Område	Registrering	Anmerkninger
1	160	800		50	54			Utenfor kysten	0	Forsøkte tråldørene som så ut til å virke fint
2	70	300		50	60			«	0	Brukte ikke nettsonde. Dørene så ut til å gå svært rolig og stabile
3	165	650	5	50	60	1	40	NV av M. Flugga	Svak reg.	Rolig gang på dørene. Måtte sette flere kuler på trålen
4	180	700	6	50	60	2	0	NO av Tampen	Svak reg.	Små laksesild i nota
5	100	400	6	50	60	1	0	NO av Tampen	Svak reg.	Små laksesild i nota. Tauet 80 fv. fra bunn
6	170	650	6	50	60	1	80	NV av Faula	God reg.	Nota gikk svært fint. Tauet 1 favn fra bunn
7	170	650	6	50	60	3	30	NV av Faula	Ujevn reg.	Uklar pose og sprengt ved lukkeren.
8	170	675	6	50	60	2,5	45	Nord av Rona	Svak	Reg. var lyse og ujevne
9	185	650	6	50	60	2,5	30	Nord av Rona	Noe	Uklar not
10	180	650	6	50	60	3	Sprengt	Nord av Rona	God reg.	Nota eller posen ble sprengt ved ankomst til vannflaten Skiftet over fra «Bas trålen» (Mong nota) til «Blekksprut-trålen».
11	160-180	700	13	50	65	2	25	NV av Rona	Ujevn reg.	Trålen hadde 150 kuler som så ut til å være i meste laget
12	180	700	12	50	65	2	25	NV av Rona	Svak reg.	Tok av 30 kuler. Nota gikk jevnere
13	200	700	12	50	65	2	0	NV av Rona	Noe reg.	Nota var revet i hele underbelgen. Meget farlig bunn. Kuling
										Skiftet over til Basnota. Gikk ut i renna mellom Færøyane—Shetland
14	200	750	6-4	50	60	30	2	45 n. mil nord av Rona	Ujevn reg.	Nettsonden virket bare nedover. Alle kulene på nota ble sprengt
15	170	650		50	60	30	0	Vest av Faula	Svak reg.	Nettsonden virket ikke, brudd. Dårlig værmelding. Sluttet av

Journal over bunntrålforsøk med semirelagisk utstyr, «Waco» tråldører.

Nr.	Trål dybde	Wire lengde	Vertikal åpning	Svip lengde	Dør spred	Taue-tid	Fangst Kolmule	Område	Registrering	Anmerkninger
1	135	550	10	enkle svip 50	65	2	35	Norskerenna	Noe reg.	(Blekkspruttrålen). Trålen og dørene hadde berørt bunnen
2	140	550	10	50	65	3½	25	Norskerenna	Svak	Dårlig kontakt med bunn. Forlenger undersvipen med 6 løkker
3	140	600	10	50	65	4	12	«	Ingen	Bedre kontakt med bunn. Skiftet til doble sviper
4	140	650	10	70	75	4	40	«	Svak	Leirbunn. Nota gikk bra ved bunn.
5	152	650	10	70	75	4	80	«	Svak	Rolig gang på dørene og nota gikk fint ved bunn
6	140	650	10	70	75	4	10	«	Ingen	Tråltrekket utført om natta
7	144	650	10	70	75	4	100	«	God	Reg. stod noe fra bunn. De andre trålerne fikk mindre
8	144	650	10	70	75	4	20	«	Svak	Skifter over til «Bastrålen» (Mong trålen) og går grunnere.
9	96	550	6	70	72	4	20	Revkanten	Svak	Tråltrekket utført om natta
10	140	700	6	70	72	4	40	Norskerenna	Svak	Registreringene stod helst fra bunnen
11	140	700	6	70	72	4	40	Norskerenna	Svak	Nota går ikke godt ved bunn. Slakket ut 6 løkker på grunnparten
12	140	700	6	70	72	4	50	Norskerenna	Svak	Bedre kontakt med bunn. Skifter felt. Vikingbanken
1	50-54	300	6	70	70	2	Tobis 60	Vikingbanken	God	Bretter og not ser ut til å virke tilfredstillende
2	47-54	300	6	70	70-65	2	220	«	God	Sandbunn. Utstyret virket meget bra
3	50-48	300	6	70	70	2	100	«	Noe	Nota har god kontakt med bunn
4	54-50	300	6	70	70	3	120	«	Noe	Mindre fangster på de ankomne fiskebåtene
5	50-48	300	6	70	70	2	80	«	Noe	Registreringene noe fra bunn. Utstyret vårt fisket bedre
6	48-50	300	6	70	70	2	40	«	Svak	enn de ankomne båtene. Liten SV kuling